

Förändringsarbete i utveckling och planering av anhörigstöd

**Exempel från Uppdragsutbildning 7,5hp
Stöd för anhöriga till barn, unga och vuxna med psykisk ohälsa 2014-2015**

Eva Gustafson

Möjliggörare vid Nationellt kompetenscentrum anhöriga,
Universitetsadjunkt vid Linnéuniversitetet

Antagning kursdeltagare

Kommunal verksamhet (10)

Landstingsverksamhet (10)

Anhöriga med egen erfarenhet (10)

Examination 7,5hp

- Syfte: att kursdeltagare utformar en skriftlig planering av genomförande och utvärdering av lokalt utformat anhörigstöd
- 28 kursdeltagare examinerar kursen i form av förändrings- och/eller utvecklingsplaner (jan 2015)

**Titel: Samverkan med socialtjänsten i syfte
att stödja barn som anhöriga till föräldrar med psykisk ohälsa
(Lagergren, V. Stockholm)**

Syfte: utforma en genomförandeplan av en gemensam stödgruppsverksamhet enligt Barnkraftsmodellen för barn vars föräldrar har psykisk ohälsa.

- Ett samarbete mellan Psykiatri Nordväst och Socialtjänsterna i Sigtuna, Sollentuna, Solna, Sundbyberg och Upplands Väsby

Organisatoriska processteg för genomförande av Barnkraftsgrupper

- A. Lägga fram barnkraftsgrupplan för klinikchef, sektionschef, verksamhetschef och ledningsgrupp ....Vid ok
- B. Initieras kontakter med enhetschefer/samordnare inom berörda kommuner som i sin tur för planen vidare till sina respektive chefer.
- C. Respektive chefer tar ställning till finansiering och ev ansöker om extern finansiering
- D. Utse Barnkraftsgruppledare och inventering av befintlig kompetens samt ev utbildningsbehov
- E. Rekrytering barn/föräldrar dels från socialtjänsten (Barn- ungdom- eller familjeenheterna och dels från psykiatri Nordväst (vårdavd/öppenvård)
- F. Planerad uppstart höst 2015 eller vår 2016 av grupper med 6-8 deltagare

Barnkraftmodellen

Barngrupp (7-17år) 10 träffar/3 gemensamma

- Möjlighet att dela egna erfarenheter med varandra
- Kunskap om föräldrars sjukdomsrelaterade problem
- Fokus på hantering av svårigheter och besvärliga situationer som föräldrars psykisk ohälsa ger upphov till

Föräldrar 10 träffar/3 gemensamma

- Möjlighet att dela egna erfarenheter med andra föräldrar
- Fokus på psykisk ohälsa och hur sjukdom påverkar vardagen
- Om hur positiva sidor i föräldrskapet kan stärkas
- Om hur föräldrar kan hjälpa barn
- Om att stärka sin egen självkänsla som förälder

Planerad Utvärdering

- Enkäter till föräldrar och barn
  - I. SDQ (The Strengths and Difficulties Questionnaire)
  - II. BarnKASAM (Känsla av sammanhang)

Kontakt med FoU Nordväst inom FoU Välfärd kommer att tas med förfrågan om utvärdering på sikt.

Titel: Att nå anhöriga till närstående med autismspektrumstörning (AST). (Ibsen, T.) Ludvika

Syfte: att utveckla en modell för att nå anhöriga till barn och ungdomar med AST för att erbjuda samtalsgrupper, anhöriggrupper på särskilt boende samt föreläsningar relaterade till funktionsnedsättning

Plan för att nå ut med information om riktat anhörigstöd

- I. Skriftlig och muntlig information om kommunalt anhörigstöd riktad till LSS-handläggare och chefer vid LSS-enheten samt personal vid landstingets habilitering och BUP
- II. Initiera kontakt och möte med Attention, Autism-och Asperger-föreningen
- III. Annonsering i lokaltidning, länka på hemsidor

Skriftlig inbjudan med anhörigstöd i form av samtalsgrupp för anhöriga till personer med AST.

Planerade former för anhörigstöd

- I. Samtalsgrupp för anhöriga till barn/ungdomar med AST
- II. I samarbete med Studieförbund anordna föreläsningdag om neuropsykiatriska funktionsnedsättningar med fokus på samhällets stöd till både anhöriga och närstående

Inbjudna representanter: Attention-autism- och Asperger-förening, biståndshandläggare, enhetschef, personal från LSS-verksamhet, försäkringskassan, personligt ombud, överförmyndare

**Titel: PPI-samverkan mellan kommunalt
anhörigstöd och psykiatriska kliniken med inriktning
diagnosgrupperna ADHD och psykossjukdomar. (Berglin, M. Gävle)**

- Syfte: att planera utveckling av PPI-grupper med fokus på ADHD och psykossjukdomar i samverkan mellan kommunalt anhörigstöd och landstingsanknuten psykiatri i Gävle.

PPI-Metod för psykopedagogiska insatser omfattar:

- Information om sjukdomen ur ett socialt, biologiskt och behandlingsmässigt perspektiv
- Anhörigas situation och roll
- Lära känna igen tidiga tecken på återfall och försämring
- Behandling och förväntad effekt

PPI-teman

vid 5 PPI-tillfällen med 1 timme gemensam

- Att vara anhörig till någon med ADHD alt psykossjukdom: Stress/sårbarhetsmodellen, expressed emotions, hot o våld
- Orsaker, symtom, prognos, ärftlighet, förlopp medicinering och biverkningar
- Olika former av vård och behandling: psykoterapi, stödsamtal
- Friskare liv/rehabilitering: tidiga tecken , kost, sömn och motion
- Stöd till anhöriga och närstående; intresseorganisationer, RSMH, anhörigcenter Gävle

**Titel: Självhjälpsgrupp för anhöriga till personer
med psykisk ohälsa.**

- Genomförandeplan i Höganäs kommun (Simson, E.)

- Syfte: att utveckla kommunalt anhörigstöd för anhöriga till personer med psykisk ohälsa i form av anhörigsjälvhjälpsgrupp.

Planering inför självhjälpgrupp

- Samtliga anhöriga erbjuds enskilt samtal före och efter anhörigsjälvhjälpgruppens genomförande av kommunal anhörigsamordnare
- Om önskemål uppkommer i gruppen finns möjlighet att bjuda in tex psykiatri-sjuksköterska, LSS-personal eller från andra verksamheter till träffarna

Temaupplägg för anhörigsjälvhjälpsgrupp 8 träffar start hösten 2015

- Träff 1. Information, frågelåda, livshjulet
- Träff 2. "Medberoende" Läxa hur ser en vanlig dag ut för mig?
- Träff 3. Diskussion kring vardag, "Medberoende"
- Träff 4. Kommunikation
- Träff 5. Hur tar jag hand om mig själv?
- Träff 6. "Prova på" tex avslappningsövningar, NADA
- Träff 7. Uppsamling, frågelåda ev "föreläsning"
- Träff 8. Avslut, utvärdering, livshjulet

Utvärdering

- I pilotprojektet kommer självhjälpssgruppens deltagare under träff 8 att diskutera, ge synpunkter och utvärdera innehåll och form och på så sätt utveckla verksamheten

Tack !

Information och kontakt:

webbsida: www.anhoriga.se

e-post: eva.gustafson@anhoriga.se

Telefon/mobil: 0480-41 80 30

